

Shetkari Marathi Nibandh

आपल्या देशातील प्रत्येक शेतकरी हा भारतीय अर्थव्यवस्थेचा कणा आहे. भारतातील निम्म्याहून अधिक लोकसंख्या त्यांच्या उत्पन्नाचा स्रोत म्हणून शेतीवर अवलंबून आहे. शेतकरी उद्योग -धंद्यासाठी कच्चा माल सुद्धा पुरवतात, अश्याप्रकारे आपल्या देशातील उद्योग धंद्याला चालना मिळवून देतात.

त्याचप्रमाणे आपल्या देशातील बहुतांश लोकसंख्येला सुद्धा खाद्य म्हणून अन्न तसेच पशुसाठी चान्याची सुद्धा सोय करतात.पण दुर्दैवाने, शेतकरी आपल्या देशातील सर्व जनतेला जरी अन्न पुरवत असले, तरी ते कधी कधी रात्रीचे जेवण न करता झोपतात. भारतातील शेतकऱ्यांचे जीवनमान अतिशय खडतर असते. त्यांच्या समस्यांचे निराकरण योग्य वेळी झाले तरच आपल्या देशाचा पोशिंदा जिवंत राहील.

दरवर्षी हजारो शेतकरी आत्महत्या करतात , महाराष्ट्रामध्ये २०२१ च्या आडकेवारीनुसार १०७६ शेतकऱ्यांनी कर्जबाजरी पणाला कंटाळून आपले जीवन संपवले आहे. या वस्तुस्थितीवरून आपण अंदाज येईल की , हा विषय किती गंभीर आहे.

भारतीय शेतकऱ्यांचे महत्त्व आणि भूमिका

भारतीय शेतकरी हा देशाचा आत्मा आहे. भारतातील जवळपास ७५ टक्के नोकरदार वर्गासाठी शेती हे एकमेव जगण्याचे साधन आहे. सर्वासाठी जीवनावश्यक असलेली कडधान्ये,पिके आणि भाजीपाला शेकडो शेतकरी उत्पादित करतात. ते अत्यंत कठोर मेहनत करतात जेणेकरून आपल्याला दररोज २ वेळेचे पोटभर जेवायला मिळेल. त्यामुळे दरवेळी आपण जेवण्यासाठी बसण्याआधी देवाबरोबरच आपल्या देशातील शेतकऱ्यांचे सुद्धा आभार मानले पाहिजेत.

भारतातील शेतकरी हे आपल्या देशातील गहू, तांदूळ,डाळी , मसाले आणि मसाल्यांच्या उत्पादनांचे सर्वात मोठे उत्पादक आहेत. त्याचप्रमाणे शेतकरी मांस, कुक्कुटपालन, मत्स्यपालन, दुग्धव्यवसाय , अन्नधान्य इत्यादीसारख्या इतर छोट्या व्यवसायांमध्ये देखील जोडधंदा म्हणून करतात. आर्थिक सर्वेक्षण 2020-2021 नुसार, सकल देशांतर्गत उत्पादन (GDP) मध्ये कृषीचा वाटा जवळपास २० टक्क्यांवर पोहोचला आहे. बाह्यजगात , भारत हा जगातील दुसऱ्या क्रमांकाचा फळे आणि भाजीपाला उत्पादक देश म्हणून प्रचलित आहे.

भारतीय शेतकऱ्यांचे प्रश्न आणि आव्हाने आणि त्यांची सद्यस्थिती

मागील अनेक वर्षांपासून, शेतकऱ्यांच्या मृत्यूशी संबंधित अनेक बातम्या आपण ऐकतो ज्याने आपले हृदय पिळवटून जाते. अपुरा पाऊस, पाणीटंचाई अश्या अनेक समस्यांना त्यांना सामोरे जावे लागते. यासाठी शेतकऱ्यांना योग्य मार्गदर्शन करणे त्याचप्रमाणे योग्य नियोजन करणे गरजेचे आहे. दुष्काळ आणि पीक नापिकीमुळे शेतकरी आत्महत्या करत आहेत. अनियमित पडणारा पाऊस यामुळे शेतमालाचे प्रचंड नुकसान होते.

त्यांना दरवर्षी शेतीशी संबंधित विविध समस्या आणि आव्हानांचा सामना करावा लागतो. बहुतेक शेतकऱ्यांकडे जमिनीचे छोटे क्षेत्र असल्यामुळे त्यांना शेतीच्या पारंपारिक पद्धतींचा वापर करण्यास आणि उत्पादकता मर्यादित करण्यास प्रतिबंधित केले जाते. खराब रस्ते, बाजारातील प्राथमिक पायाभूत

सुविधा आणि अवाजवी नियमन यामुळे बाजारपेठेपर्यंत शेतकऱ्यांच्या प्रवेशाला बाधा येते. त्यांपैकी काही सिंचन व्यवस्था खराब ठेवलेल्या आहेत आणि चांगल्या विस्तार सेवांचा अभाव आहे.

वातावरणातील बदल शेतकऱ्याला कळू न शकल्यामुळे त्याचा थेट परिमाण पिकांवर होतो. कमी गुंतवणुकीमुळे भारतात शेतकऱ्यांसाठी अपुऱ्या पायाभूत सुविधा आणि सेवा आहेत. तर जमिनीचे मोठे तुकडे असलेले शेतकरी आधुनिक कृषी तंत्र लागू करतात आणि उत्पादकता वाढवतात.

म्हणूनच शेतकऱ्यांना योग्य प्रशिक्षण देणे, हे महत्वाचे आहे त्याचप्रमाणे शासनाचे आद्य कर्तव्य आहे. शासनाच्या कर्जमाफीमुळे काही शेतकऱ्यांना दिलासा मिळाला असला तरी, अनेक शेतकऱ्यांपर्यंत मदत पोचली सुद्धा नाही.

लहान शेतकऱ्यांना उत्पादन वाढवायचे असेल, तर त्यांना चांगल्या दर्जाचे बियाणे, योग्य सिंचन व्यवस्था, शेतीची आधुनिक साधने व तंत्रे, कीटकनाशके, खते इत्यादींचा वापर करावा लागतो. या सर्वांसाठी त्यांना पुरेश्या भांडवलाची गरज असते, त्यामुळे त्यांच्याकडे बँकांकडून कर्ज घेण्याखेरीज दुसरा पर्याय नसतो.

नफा मिळविण्यासाठी त्यांच्यावर पिकांचे उत्पादन करण्याचा प्रचंड दबाव असतो. त्यांचे पीक अयशस्वी झाल्यास त्यांचे सर्व प्रयत्न व्यर्थ जातात. शेतमालाला बाजारभावाप्रमाणे योग्य तो भाव न मिळाल्याने ते कर्जबाजारी होतोत, शेवटी ते कुटुंबाचा उदरनिवाह करण्यास सुद्धा असमर्थ ठरतात. किंबहुना मग ते कुटुंबाची पोटे भरण्याइतपत उत्पादनही करू शकत नाहीत. अशा परिस्थितीत त्यांना कर्जाची परतफेड करता येत नाही आणि यामुळे अनेकांनी आत्महत्या केल्या.

Download All Type PDF: <https://pdfseva.com/>